

Zadeva: Zabeležka trinajste seje z dne 7.decembra 2021

Skupna seja Nacionalnega sveta za demokratično spremembo volilnega sistema in Programskega sveta Sinteza-KCD je potekala preko elektronskih medijev v torek, 7.12.2021 med 16 in 18.40. uro. Osrednja tema 13. skupne seje je bila informacija o poteku sestanka s subjekti civilne družbe, ki je bil sklican za četrtek, 2. 12. 2021 in ni uspel.

Na seji so bili najprej analizirani razlogi, zakaj sestanek ni uspel, nato pa je razprava krenila v programsko opredelitev našega dela ter določitev prednostnih nalog. Razprava je bila dolga in temeljita (36 krajših razprav), zato jo je nemogoče povzeti na kratko. Iz nje lahko povzamemo le nekaj pomembnejših poudarkov ter dogovore.

Med vzroki, zakaj se vabljeni CD gibanja niso udeležila četrtkovega sestanka, so bili posebej izpostavljeni naslednji:

- Sestanek je bil sklican preveč na hitro;
- Z vabljenimi je bilo opravljeno premalo predhodne komunikacije;
- Večina subjektov CD se na taka povabila ne odziva, saj njihova vodstva ljubosumno čuvajo »svojo unikatnost« in niso pripravljena sodelovati oz. se povezovati; skupni nastopi jih skoraj ne zanimajo;
- Večina njihove aktivnosti je usmerjena negativno, v definiranje, proti čemu so (proti sedanji vladi, seveda), ne v iskanje sistemskih rešitev za nastalo situacijo. Zato je spopadanje s tako resno temo, kot je volilni sistem, zanje praviloma pretežka naloga, ki malo ali nič ne prispeva k »folklornemu protestništvu«;
- Prve informacije, da Glas ljudstva nasprotuje našemu predlogu neposrednih volitev polovice poslancev po dvokrožnem principu (več bo znanega po sestanku v petek) so razumljive samo ob predpostavki, da je večina teh subjektov »strankarsko instrumentaliziranih. Povsod po svetu subjekti CD ZAHTEVAJO vsaj deloma neposredne volitve, kjer imajo volivci pravico tudi postavljati svoje kandidate in jih voliti. Proti takim zahtevam so predvsem etabrirane politične stranke. Če so pri nas proti neposrednim volitvam tudi nekateri subjekti CD, to pomeni, da na odprto politično sceno prenašajo stališča političnih strank (!); še več, da za njihovo aktivnostjo bolj ali manj neposredno stojijo politične stranke, ki usmerjajo vodstva teh gibanj;
- Na podlagi teh spoznanj je potrebno v povezave z drugimi gibanji vstopati bistveno bolj rafinirano, pripravljeno, kritično.

V drugem delu razprave se je izoblikovalo nekaj pomembnih dogovorov:

- Neuspel sestanek s povezavo različnih gibanj na platformi novega volilnega sistema je pokazal, da v tej fazi ne moremo računati na njihovo aktivno pomoč pri zbiranju podpisov, zato je treba s to akcijo počakati in vse napore usmeriti v pripravo celovitega predloga ZVDZ in njegovo promocijo;

- V delovni skupini za pripravo novega ZVDZ se že pripravljajo komentarji k spremembam členov, ki jih bo naslednji teden pregledala in dokončno oblikovala delovna skupina. Ti komentarji so potrebni za vložitev ZVDZ v parlamentarno proceduro; smiselno bi bilo pripraviti kratek prikaz oz. povzetek;
- Poleg te delujeta še dve drugi skupini: skupina za promocijo, ki jo vodi Ivan Svetlik in skupina za povezovanje s CD gibanji, ki jo vodi Tjaša Zorc. Člani v teh skupinah se delno prepletajo oz. posamezni člani PS Sinteze in SVS delujejo v več skupinah;
- Vzporedno delo v skupinah nedvomno prispeva k večji kvaliteti in ažurnosti dela. Nosi pa s seboj stalno nevarnost, da se nekatere stvari ponavljajo in prekrivajo. Zato je potrebna nujna KOORDINACIJA ne le na ravni delovne skupine, temveč tudi na ravni SVS - PS, ta pa predhodno zahteva pravočasno informiranost. Že pred časom smo se dogovorili, da se, zaradi koordinacije in urejenega centralnega arhiviranja (poleg naslovnikom, ki jih naloge ali informacije konkretno zadevajo), med prejemnike doda tudi Marca. Primer: vodja skupine se dogovori za sestanek, kjer bo predstavljen predlog novega VS, se dogovori tudi kdo bo(do) z naše strani na sestanku sodeloval, obenem pa o tem obvesti M. Marca, ki informacijo o takem sestanku posreduje drugim članom, skupaj z geslom za dostop do takega sestanka, če ta poteka preko ZOOMA;
- V zvezi s tako organizacijo našega dela se je rodil tudi predlog, da se oblikuje nekakšen kolektivni koordinativni organ SVS, ki pa na tej seji še ni dobil potrditve, predvsem z razlogom, da bi tako preveč izpostavili nekatere posameznike;
- V razpravi so se nekako oblikovale 4 prednostne smeri »uradne promocije našega predloga«:
  - = parlamentarne politične stranke: njim je treba poslati uradno gradivo, poskušati doseči sestanek z njimi, zahtevati njihovo verodostojno izjasnitev, ali so pripravljene v svojo delovno agendo vnesti zahtevo po spremembi VS;
  - = neparlamentarne politične stranke: tudi njim poslati gradivo, predlagati sestanek in iskati možnost podpore za naš projekt;
  - = mediji: tu se stanje polagomaboljšuje (Maribor je primer uspešnega modela!), vendar smo še daleč od tega, da prebijemo blokado (RTV SLO, POP TV, ...). Obnovljena je ideja o nujni pomoči strokovnega piarovca. Eden ključnih ciljev bi moralo biti Društvo novinarjev;
  - = četrto področje so razna profesionalna društva, v katerih so številni ugledni posamezniki, tudi OM (opinion-makerji), katerih pomoč bo morda odločilna v zadnji fazi;
- V razpravi je bilo poudarjeno, da moramo v tej fazi vztrajati na kompletnem in celovitem predlogu ZVDZ in ne smemo skakati na vsako žogo (kritiko), v fazi konkretnih pogajanj pa bomo verjetno morali biti prožnejši za ceno podpore in sodelovanja;
- V normalni družbi bi lahko pričakovali, da bo skupino za pripravo predloga novega VS imenoval Predsednik države (po vzoru Nove Zelandije ali Irske); pri nas bi bilo tako pričakovanje utopijsko in čakati bomo morali na novega Predsednika(co). Bi bilo pa zato smotrno, da se takoj obrnemo na US s predlogom, da odloči ali je sedanji volilni sistem sploh demokratičen oz. v skladu z ustavo RS in volitve, kjer je »DZ večina« izvoljena z 10 ali največ 20 % glasov volivcev, legitimna.

To so le nekateri glavni poudarki in širši dogovori o nadaljnjem delu. Vodje posameznih skupin bodo na njih oblikovali operativne programe dela skupin.

Zabeležko pripravil: Emil Milan Pintar